Evropský parlament
2019-2024

Hospodářský a měnový výbor

2022/2051(INL)

2.2.2023

STANOVISKO

Hospodářského a měnového výboru

pro Výbor pro ústavní záležitosti

k návrhům Evropského parlamentu na změnu Smluv
(2022/2051(INL))

Zpravodajka: Margarida Marques

(Podnět – článek 47 jednacího řádu)

PA_INL

NÁVRHY

Hospodářský a měnový výbor vyzývá Výbor pro ústavní záležitosti jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. vítá závěrečnou zprávu o Konferenci o budoucnosti Evropy, která obsahuje 49 návrhů[1] a která byla dne 9. května 2022 předložena předsedům tří orgánů; konstatuje, že je třeba zvážit několik návrhů hospodářské povahy, a zdůrazňuje, že některá doporučení by mohla být zohledněna i v rámci stávajících Smluv; konstatuje, že některé z nich by vyžadovaly, aby byly v plném rozsahu provedeny změny Smluv;

2. připomíná, že dne 9. června 2022 předložil Evropský parlament Radě návrhy na změnu Smluv v rámci řádného postupu pro přijímání změn stanoveného v článku 48 SEU[2];

3. trvá na větší demokratické legitimitě, odpovědnosti a kontrole hospodářských politik Unie; žádá, aby se na rámec, instituce a nástroje pro správu ekonomických záležitostí EU uplatňovala metoda Společenství; domnívá se, že Parlament by měl být klíčovým aktérem pro zajištění účinné kontroly; domnívá se, že jakékoli rozšíření souboru pravomocí EU v oblasti hospodářské a měnové politiky musí být doprovázeno odpovídajícím rozšířením práv a pravomocí Parlamentu; vyzývá k tomu, aby případná revize Smluv poskytla Parlamentu rovnější podmínky a svěřila mu demokratický dohled nad těmito politikami; vyzývá k širšímu zapojení zúčastněných stran z řad institucí a sociálně-hospodářských subjektů do vymezování priorit hospodářské politiky s cílem posílit odpovědnost za reformy;

4. připomíná cíle Unie stanovené ve Smlouvě, jako je vytvoření hospodářské a měnové unie a dosažení udržitelného rozvoje založeného na udržitelném a vyváženém hospodářském růstu, cenové stabilitě a vysoce konkurenceschopném tržním hospodářství s plnou zaměstnaností a sociálním pokrokem; zdůrazňuje, že veškeré právní předpisy by měly být v souladu s dosažením těchto cílů; domnívá se, že odolnost hospodářství EU a strategická autonomie Unie by měly být přidány jako obecné prostředky k dosažení cílů Smluv;

5. zdůrazňuje, že hospodářské dopady pandemie COVID-19 a válka na Ukrajině ještě více odhalily meze stávajícího evropského fiskálního rámce, a vítá iniciativu Komise na jeho reformu;

6. podporuje takový rámec správy ekonomických záležitostí, který posiluje konkurenceschopnost a odolnost hospodářství Unie s cílem zajistit stabilitu, plnou zaměstnanost, fiskální udržitelnost, transparentnost, strategické a udržitelné investice pro dosažení souběžné transformace a strategické autonomie Unie, demokratickou odpovědnost a zapojení, fiskální politiky, jako je fiskální rezerva vytvořená v dobách prosperujícího hospodářství a nástroje pro boj proti otřesům; konstatuje, že diskuse vedené na Konferenci o budoucnosti Evropy zdůraznily požadavek důkladného přezkumu správy ekonomických záležitostí EU a evropského semestru; připomíná, že

[1] Konference o budoucnosti Evropy – Zpráva o konečném výsledku konference, květen 2022
[2] Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. června 2022 o výzvě ke svolání konventu k revizi Smluv (2022/2705(RSP).

Parlament souhlasil s naléhavou reformou struktury správy ekonomických záležitostí Unie, včetně jednodušších a jasnějších fiskálních pravidel a rámce příznivějšího pro dlouhodobý udržitelný hospodářský růst;

7. zdůrazňuje význam evropského semestru jako hlavního nástroje pro koordinaci evropské hospodářské politiky a požaduje v této souvislosti větší zapojení Parlamentu s cílem zajistit spravedlivou a rovnou spolupráci mezi spolunormotvůrci;

8. konstatuje, že ačkoli vnitrostátní rozpočtové politiky zůstávají svrchovanou záležitostí, musí být sladěny s hlavními cíli rámce pro správu ekonomických záležitostí, což vyžaduje koordinaci na evropské úrovni;

9. zdůrazňuje význam rámce EU pro správu ekonomických záležitostí pro to, aby vlády mohly podporovat veřejné investice a zajistit udržitelnost dluhu; připomíná, že Unie by mohla lépe čelit krizi COVID-19 díky společným pravidlům a společným nástrojům na evropské úrovni; vyzývá k dalšímu zvážení nástrojů, které by Unii a členským státům umožnily vytvořit příznivé podmínky pro investice do společných strategických priorit na úrovni Unie;

10. konstatuje, že číselné hodnoty v protokolu č. 12 ke Smlouvám jsou i nadále založeny na průměrných hospodářských ukazatelích z konce 90. let 20. století; připomíná, že členské státy od vytvoření evropského semestru v roce 2011 více než 170krát porušily maastrichtská kritéria; vyzývá k důkladnému posouzení maastrichtských kritérií s využitím zkušeností získaných během posledních dvou desetiletí jednotné měny a zkušeností získaných z předchozí a současné krize, jako je finanční krize a krize státního dluhu na začátku prvního desetiletí 21. století, pandemie COVID-19 a válka na Ukrajině;

11. vyzývá k přezkumu správy ekonomických záležitostí s přihlédnutím k poznatkům získaným z evropské reakce na hospodářské otřesy, zejména řešení, jako jsou procesy NGEU, včetně jeho správní struktury a SURE; konstatuje, že se ukázalo, že článek 126 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) má jen omezenou přizpůsobivost vůči vnějším otřesům; zdůrazňuje, že je třeba aktualizovat unijní rámec makroekonomické správy, aby byl odolnější a umožnil členským státům a Parlamentu navrhovat nová příslušná pravidla k zajištění udržitelnosti jejich hospodářských modelů a klíčových investic na základě zdravých fiskálních politik a udržitelné úrovně dluhu a aby umožnil provádění souběžné transformace, v rámci níž nebude nikdo opomenut;

12. zdůrazňuje, že slabiny společné zahraniční a bezpečnostní politiky vedly k vytvoření funkce vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku; zdůrazňuje, že vysoce koordinované hospodářské politiky na úrovni Unie by vyžadovaly, aby zástupce pro správu ekonomických záležitostí Unie (REG) zasedal v Komisi, v Radě pro hospodářské a finanční věci a v Euroskupině;

13. bere na vědomí nedávné použití článku 122 SFEU s cílem čelit hospodářskému dopadu války na Ukrajině na ceny energií; uznává potřebu rychlého rozhodování v případě vystavení vnějšímu nepředvídatelnému šoku; vyjadřuje však politování nad nedostatečným zapojením Parlamentu a občanů, které zastupuje; vyzývá k revizi článku 122 SFEU, která by zaručila spravedlivější demokratické zastoupení, včetně

rovného zapojení Parlamentu;

14. naléhavě vyzývá ke zlepšení rámce odpovědnosti ECB vůči Parlamentu s cílem posílit úlohu Parlamentu jako kontrolního orgánu; trvá na formalizaci povinného měnového dialogu s Parlamentem;

15. trvá na tom, že euro je v současné době jednotnou měnou eurozóny, ale musí být považováno za měnu Unie; domnívá se, že ECB musí hájit, zachovávat a zlepšovat mezinárodní úlohu eura; je přesvědčen o tom, že rozšíření eura na všech 27 členských států musí být trvalým cílem, jehož má být dosaženo v rámci realistického, přiměřeného a odpovědného harmonogramu, aby byla zajištěna stabilita a konkurenceschopnost eurozóny; bere na vědomí, že stávající Smlouvy nestanoví konkrétní harmonogram pro vstup do eurozóny, ale ponechávají na členských státech, aby vypracovaly vlastní strategie pro splnění podmínky pro přijetí eura;

16. uznává, že daňová politika podléhá jednomyslnosti podle stávajících Smluv; poukazuje na četné překážky, které v posledních desetiletích bránily zásadním daňovým iniciativám EU;

17. zdůrazňuje, že některé daňové politiky jsou již vysoce integrované, jako je daň z přidané hodnoty a spotřební daně; konstatuje, že některé daňové politiky EU spočívají v provádění mezinárodních jednání, v nichž se Unie a členské státy uchylují k vedení; vítá návrhy předložené na plenárním zasedání Konference o budoucnosti Evropy dne 9. května 2022, zejména návrh 16 týkající se fiskálních a daňových politik, jehož cílem je větší harmonizace a koordinace daňových politik v členských státech, zavedení společného základu daně z příjmů právnických osob a posílení dohledu nad čerpáním a využíváním finančních prostředků EU;

18. zdůrazňuje, že z dlouhodobého hlediska by členské státy měly zvážit přidanou hodnotu přechodu na hlasování kvalifikovanou většinou, jak to doporučila Konference o budoucnosti Evropy; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby znovu zahájila diskusi o tom, že by na některé daňové záležitosti začalo být postupně uplatňováno hlasování kvalifikovanou většinou, a to v návaznosti na její sdělení o této otázce z roku 2019 a v reakci na výsledek Konference o budoucnosti Evropy;

19. zdůrazňuje, že některé členské státy zneužívají vnitrostátní veta v daňových záležitostech k dosahování ústupků v jiných politických oblastech; zdůrazňuje, že kvůli těmto vetům hrozí nebezpečí, že budou přetrvávat škodlivé daňové praktiky a sociální nespravedlnost, jež oslabují schopnost Unie účinně fungovat, podporovat rovné podmínky a chránit nejlepší zájmy svých občanů a malých a středních podniků;

20. poukazuje na nové výzvy pro politiku Unie v oblasti hospodářské soutěže (články 101 až 109 SFEU), které odůvodňují to, aby pokyny a sdělení byly sladěny s cíli zakotvenými ve Smlouvě a podporovaly rovné podmínky s ohledem na Zelenou dohodu, evropský pilíř sociálních práv a strategickou autonomii Unie v klíčových odvětvích, jako jsou průmyslová, obranná, digitální a obchodní politika; požaduje lepší zapojení Parlamentu do přezkumu pokynů pro kontrolu spojování podniků a státní podpory;

21. zdůrazňuje, že spravedlivá hospodářská soutěž mezi společnostmi může být přínosem,

a to i pro spotřebitele; zdůrazňuje pozitivní dopady, které mají malé a střední podniky na hospodářství a společnost, a nutnost zajistit pro ně rovné podmínky; zdůrazňuje, že politika Unie v oblasti hospodářské soutěže by měla zohledňovat specifické potřeby malých a středních podniků; vyzývá Komisi, aby projednala, jak nejlépe těchto cílů dosáhnout;

22. domnívá se, že Parlament by měl být více zapojen do činností pracovních skupin a skupin odborníků na mezinárodní úrovni, jako je Mezinárodní síť pro hospodářskou soutěž, Světová obchodní organizace a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), jako pozorovatel;

23. opakuje, že Unie se musí vypořádat se svou nedostatečnou politickou váhou na mezinárodní úrovni, pokud jde o hospodářské politiky, mimo jiné v důsledku nedostatečné soudržnosti jejího zastoupení v mezinárodních organizacích, což by mohlo být zlepšeno prováděním opatření k zajištění jednotného zastoupení Unie a eura na mezinárodní úrovni ve všech jejích dimenzích a politikách;

24. vyzývá k tomu, aby byly v mezidobí plně využívány možnosti stávajících Smluv.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	31.1.2023
Výsledek konečného hlasování	+: 35 –: 13 0: 6
Členové přítomní při konečném hlasování	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Gilles Boyer, Markus Ferber, Jonás Fernández, Giuseppe Ferrandino, Frances Fitzgerald, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtsos, Aušra Maldeikienė, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Sirpa Pietikäinen, Eva Maria Poptcheva, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Inese Vaidere, Marco Zanni
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Nicola Beer, Damien Carême, Margarida Marques, Eva Maydell, Andżelika Anna Możdżanowska, Mikuláš Peksa, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Mick Wallace
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Andreas Glück, Camilla Laureti, Leopoldo López Gil

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

35	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Stefan Berger, Markus Ferber, Danuta Maria Hübner, Leopoldo López Gil, Aušra Maldeikienė, Eva Maydell, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Sirpa Pietikäinen, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
Renew	Gilles Boyer, Giuseppe Ferrandino, Georgios Kyrtsos, Eva Maria Poptcheva
S&D	Marek Belka, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Camilla Laureti, Margarida Marques, Csaba Molnár, Evelyn Regner, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	José Gusmão
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Damien Carême, Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Piernicola Pedicini, Mikuláš Peksa, Kira Marie Peter-Hansen

13	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Andżelika Anna Możdżanowska, Dorien Rookmaker
ID	Gunnar Beck, France Jamet
NI	Enikő Győri, Lefteris Nikolaou-Alavanos
PPE	Frances Fitzgerald, Jessica Polfjärd
Renew	Ondřej Kovařík, Caroline Nagtegaal, Erik Poulsen
The Left	Mick Wallace

6	0
ID	Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
PPE	Isabel Benjumea Benjumea
Renew	Nicola Beer, Andreas Glück
S&D	Alfred Sant

Význam zkratek:
+ : pro
- : proti
0 : zdrželi se